

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. +370 5 261 2363,
faks. +370 5 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2024- Nr.
I Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos susisiekiimo ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. birželio 12 d. posėdyje priimtą sprendimą pavesti Susisiekiimo ministerijai kartu su Užsienio reikalų ministerija, Vidaus reikalų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija iki 2024 m. rugpjūčio 1 d. pateikti suderintus pasiūlymus, prireikus – Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka suderintus teisės aktų projektus dėl, *inter alia*, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės susitarimo dėl prekybinės jūreivystės¹ (toliau – Susitarimas) taikymo sustabdymo ar nutraukimo², parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės susitarimo dėl prekybinės jūreivystės denonsavimo“ projektą (toliau – Projektas).

Susitarimas, sudarytas 1993 m., reguliuoja tarp susitariančių šalių kylančius santykius susisiekiimo jūrų transportu srityje organizuojant krovinių vežimą, bendradarbiavimą tarp laivybos ir su laivyba susijusių įmonių bei organizacijų, laivybai skirtų paslaugų³ teikimą, muitinės bei kitų formalumų atlikimą uostuose, laivų dokumentų pripažinimą, leidimų įgulų nariams be vizos išlipti į krantą susitariančios šalies uostuose išdavimą, pagalbos nelaimės ištiktam laivui suteikimą ir pan.

Pažymėtina, jog Susitarimo sudarymo metu Lietuva dar nebuvo Tarptautinės jūrų organizacijos⁴ (toliau – TJO) narė. Tapusi TJO nare, Lietuva ratifikavo daugelį TJO konvencijų⁵, reglamentuojančių įvairias tarptautinės laivybos sritis – saugaus laivų eksploatavimo, taršos iš laivų prevencijos, laivų apsaugos, jūrininkų darbo ir gyvenimo laive sąlygų. Užtikrinant TJO konvencijų reikalavimus, *inter alia*, laivams yra išduodami ir kitose TJO konvencijų valstybėse narėse (uostuose) pripažįstami laivų dokumentai, laivai teikia privalomus pranešimus prieš įplaukdam į uostus, uostuose yra vykdomi laivų inspektavimai, vadovaujantis TJO ir Europos Sąjungos nustatytais reikalavimais yra pripažįstami jūrininkų kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai ir pan.

¹ 1993 m. lapkričio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės susitarimas dėl prekybinės jūreivystės:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.11194?positionInSearchResults=3&searchModelUUID=342eaa4d-089c-4eb0-a1ba-1e1ee9bc58b1>

² 2024 m. birželio 12 d. Vyriausybės posėdžio (protokolo Nr. 25 17 klausimas) sprendimo 3.1 papunktis.

³ Įplaukimo į uostus, krantinių panaudojimo kroviniams krauti, keleiviams laipinti ir kt. paslaugos.

⁴ Tarptautinės jūrų organizacijos konvencija Lietuvai įsigaliojo 1995 m. gruodžio 7 d.:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.24495>

⁵ Žr. plačiau: <https://www.imo.org/en/About/Conventions/Pages/StatusOfConventions.aspx>

Laivybos saugai užtikrinti Lietuva taip pat yra prisijungusi prie regioninių susitarimų, tokių kaip Paryžiaus memorandumas⁶, pagal kurio nustatytas procedūras vykdomi laivų inspektavimai.

Jūrininkų dokumentai (jūrininko knygelės), suteikiantys teisę laivo įgulos nariui be vizos išlipti į krantą užsienio uostuose, yra išduodami pagal Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO), kuriai priklauso Lietuvos Respublika⁷, konvencijas⁸. Lietuva yra ratifikavusi ir TDO konvenciją dėl darbo jūrų laivyboje⁹, kuri įtvirtina jūrininkų teisę į saugias darbo ir gyvenimo sąlygas laive, sąžiningas įdarbinimo sąlygas, teisę į sveikatos apsaugą, sveikatos priežiūrą, socialinės gerovės priemones ir kitas socialinės apsaugos formas.

Atsižvelgdama į tai, Susisiekimo ministerija mano, jog Susitarimo nuostatos Lietuvai nebėra aktualios, be to, atsižvelgiant į geopolitinę situaciją – besitęsiančią beprecedentę Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir šiurkščiai pažeidžiamą tarptautinę teisę, taip pat į tai, kad praktikoje tarpvalstybinis prekybinis ir ekonominis bendradarbiavimas su valstybėmis agresorėmis yra visiškai sustabdytas ir neįmanomas, Susitarimą yra tikslinga denonsuoti.

Pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 14 straipsnį, Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis denonsuojama vadovaujantis jos nuostatomis, tarptautinės teisės normomis ir šio įstatymo nustatyta tvarka, t. y. denonsuoti neratifikuotą tarptautinę sutartį nusprendžia Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Susitarime numatoma galimybė vienašališkai jį nutraukti: Susitarimo 19 straipsnio 2 punkte nustatyta, kad Susitarimas galios penkerius metus automatiškai pratęsiant vieniems metams tol, kol viena iš Susitariančių Šalių neatsisakys šio Susitarimo, apie tai perspėdama kitą Susitariančią Šalį prieš šešis mėnesius iki pasibaigiant bet kuriam anksčiau nurodytam terminui.

Kadangi bendradarbiavimas pagal Susitarimą praktiškai nevyksta ir Susitarimo nuostatos yra nebeaktualios, Lietuvai vienašališkai nutraukus Susitarimą neigiamų pasekmių nenumatoma. Priėmus Projektą, diplomatiniais kanalais bus pranešta Rusijai apie sprendimą nutraukti Susitarimą, kitų teisės aktų priimti nereikės, Projekte nėra apibrėžiamos sąvokos.

Projektu nėra įgyvendinamos Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatos.

Projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus. Dėl Projekto nėra teiktinas pranešimas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“, reikalavimus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Projektas buvo teiktas išvadoms gauti suinteresuotosioms institucijoms – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos transporto saugos administracijai, AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai, Lietuvos laivų savininkų asociacijai,

⁶ Paryžiaus tarpusavio supratimo memorandumas dėl uosto valstybės kontrolės: <https://parismou.org/PMoU-Procedures/Library/memorandum>

⁷ <https://normlex.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:11200:0::NO::>

⁸ Konvencija Nr. 108 dėl jūreivių nacionalinių asmens pažymėjimų: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.45148?ifwid=rivwzvvpv>

⁹ Tarptautinės darbo organizacijos konvencija dėl darbo jūrų laivyboje: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.427603>

Lietuvos jūrininkų sąjungai, paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (2024-07-29 Nr. 24-12362). Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos transporto saugos administracija ir Lietuvos laivų savininkų asociacija suderino Projektą be pastabų, kitos institucijos pastabų nepateikė. Konsultacijų su visuomene vykdoma nebuvo.

Projektą parengė Susisiekimo ministerijos Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupės (grupės vadovas – Vidmantas Tamulis, tel. +370 680 40669, el. paštas vidmantas.tamulis@sumin.lt) patarėja Simona Jonuškienė (tel. +370 660 75284, el. paštas simona.jonuskiene@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės susitarimo dėl prekybinės jūreivystės denonsavimo“ projektas, 1 lapas.

2. Suinteresuotųjų institucijų išvadų kopijos, 6 lapai.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis

S. Jonuškienė, tel. +370 660 75284, el. p. simona.jonuskiene@sumin.lt